

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою Київського національного
лінгвістичного університету

«22» травня 2023 р., протокол № 17

Голова вченої ради

Роман ВАСЬКО

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**Арабська мова і література та переклад,
друга східна мова, західноєвропейська мова**

(повне найменування)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно),
перша – арабська

Кваліфікація: бакалавр філології за спеціалізацією 035.060 Східні мови та літератури
(переклад включно), перша – арабська

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

П'ятий етап – оновлення освітньої програми

1. Гарант освітньої програми декан факультету східної і слов'янської філології,
кандидат філологічних наук, професор
Сорокін Сергій Володимирович

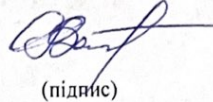
Підпис гаранта

2. Кафедра східної і слов'янської філології
(найменування кафедри)

Протокол засідання кафедри № 9 від «20» лютого 2023 р.

Завідувач кафедри
східної і слов'янської філології

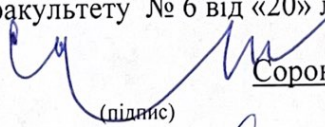
(підпис)

Валігура Ольга Романівна
(ПІБ)

3. Вчена рада факультету східної і слов'янської філології
(найменування факультету)

Протокол засідання вченої ради факультету № 6 від «20» лютого 2023 р.

Голова вченої ради факультету
східної і слов'янської філології

(підпис)

Сорокін Сергій Володимирович
(ПІБ)

4. Начальник
навчально-методичного відділу Кудіна Валерія Василівна
(підпис) (ПІБ)

«19» травня 2023 р.

5. Вчена рада Київського національного лінгвістичного університету

Протокол № 17 від «22» травня 2023 р.

Голова вченої ради Університету

Васько Роман Володимирович
(ПІБ)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АПРОБАЦІЮ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітня програма «Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська має зовнішню і внутрішню рецензії.

Рецензенти:

1. Мазепова О.В. – доктор філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри мов і літератур Близького та Середнього Сходу Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Дата рецензування. Дата рецензування – 03.02.2023 р.
2. Шутова М.О. – доктор філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри германської і фіно-угорської філології Київського національного лінгвістичного університету. Дата рецензування – 08.02.2023 р.

Відгуки стейкхолдерів:

Внутрішні

1. Валігура О.Р. – завідувачка кафедри східної і слов'янської філології факультету східної і слов'янської філології Київського національного лінгвістичного університету, доктор філологічних наук, професор. Дата подання відгуку – 06.02.2023 р.
2. Охріменко М.А. – відповідальна за акредитацію на факультеті східної і слов'янської філології, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри східної і слов'янської філології Київського національного лінгвістичного університету. Дата подання відгуку – 03.02.2023 р.

Зовнішні:

1. Петрова Ю.І. – старший науковий співробітник Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського, відділу Близького та Середнього Сходу. Дата рецензування – 3.03.2023.
2. Черноног О.М. – перекладач Філії НАК «Нафтогаз України» в Арабській Республіці Єгипет. Дата рецензування – 11.04.2023.
3. Дунда Д.Є. – перекладач Філії НАК «Нафтогаз України» в Арабській Республіці Єгипет. Дата рецензування – 19.04.2023.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проектною групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові керівника та членів проектної групи	Найменування посади (для сумісників – місце основної роботи, найменування посади)	Найменування закладу вищої освіти, який закінчив науково-педагогічний працівник (рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту)	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафедрою (спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічної та / або наукової роботи	Інформація про наукову діяльність за останні 5 років (основні публікації за напрямом, науково-дослідна робота, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами та докторантами, керівництво науковою роботою студентів)	Відомості про підвищення кваліфікації за останні 5 років науково-педагогічного працівника (найменування закладу, вид документа, тема, дата видачі)
<p>Керівник проектної групи (гарант ОП):</p> <p style="text-align: center;">Сорокін Сергій Володимирович</p>	<p>Декан факультету східної і слов'янської філології, професор, професор кафедри тюркської філології (з погодинною оплатою праці)</p>	<p>Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 1999; ОКР "Спеціаліст" "Східна та європейська мова"; викладач-перекладач турецької та англійської мов</p>	<p>кандидат філологічних наук (2002), 10.02.13 – Мови народів Азії, Африки, аборигенних народів Америки та Австралії, "Система мікросинтаксису турецької мови" доцент кафедри східних мов і цивілізацій</p>	<p>22 роки</p>	<p>Має 96 публікацій наукового і навчально-методичного характеру, з них одна монографія, один навчальний посібник з грифом МОНУ, три посібники з рекомендацією вченої ради КНЛУ, один підручник, 46 статей у фахових виданнях України.</p> <p>За останні 5 років:</p> <p>Підручник – 1 Навчальних посібників – 2 Статей – 12 (у т. ч. 4, що індексуються у WoS і Scopus, 7 – у фахових виданнях категорії В) Тез доповідей – 7 Участь в конференціях – 12</p> <p>Основні публікації за останні 5 років:</p> <ol style="list-style-type: none"> Sergii Sorokin, Tetiana Timkova. Problems and Difficulties in Teaching Turkish Grammar to Ukrainian Students at University Level. Cilt 8, 	<ol style="list-style-type: none"> ERASMUS + KA107, Програма академічного обміну Європейського Союзу, (Університет Кадіса, Королівство Іспанія), 2016 р. Yunus Emre Osmanlıca Kursu (26 лютого – 11 червня 2018 р., 24 год.) Тема: «Вступний курс до османської мови». Сертифікат СН № 018/101 від 11.06.2018 р. Київський національний університет імені Тараса Шевченка кафедра тюркології

					<p>Sayı 4 (2019): Journal of History Culture and Art Research 8(4).</p> <p>2. Сорокін С. В., Безручко Є. О. Особливості вербалізації концепту ЧАС (ZAMAN) у турецькій мовній картині світу // Збірник наукових праць «Нова філологія», № 80. Том II. 2020. С. 243-252.</p> <p>3. Sergii V. Sorokin, Oksana Golets. The Problem of Human Purpose in Ramhal's Religious and Philosophical Teaching. BEYTULHIKME An International Journal of Philosophy. Volume 10. Issue 4. December 2020. P. 1351-1356.</p> <p>4. Сорокін С., Практична граматики турецької мови. Початковий курс. Підручник. Київ: ВЦ КНЛУ. 2023. (368 с.).</p> <p>5. Сорокін С., Тарасенко Е. Концепт ЕМЕК (ПРАЦЯ) у турецькій лінгвокультурі. Закарпатські філологічні студії. 2023. Вип. 27. Том 2. С.113-119. DOI: https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.2.21</p> <p>6. Сорокін С., Пророченко Н. Українська тюркологія у XX – на початку XXI ст.: розвиток і основні здобутки. Проблеми всесвітньої історії. 2023. No 1(21). С. 154-175. https://journal.ivinas.gov.ua/pwh/article/view/256</p>	<p>Інституту філології стажування у період з 19.03.2018 по 20.04.2018</p> <p>Тема: Актуальні проблеми сучасної тюркології.</p> <p>Сертифікат № 056/326 від 08.05.2018</p> <p>4. Бакинський слов'янський університет, навчання за програмою підвищення кваліфікації «Актуальні проблеми сучасної азербайджанської мови і літератури» (3 кредити/90 годин) з 01.02.2021 по 01.03.2021 Сертифікат S-640 від 01.03.2021 р.</p>
--	--	--	--	--	--	--

					<p>Брав участь у чотирнадцяти міжнародних наукових та науково-практичних конференціях.</p> <p>Має шістьох аспірантів, які здобули науковий ступінь кандидата філологічних наук.</p> <p>Протягом останніх п'яти років під керівництвом Сорокіна С.В. захищено одну дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії (Польова О. С., 2022).</p> <p>Керівник наукової роботи студентки Безручко Є. (III курс), диплом I ступеня II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (2021 рік).</p> <p>Має шістьох аспірантів, які здобули науковий ступінь кандидата філологічних наук/ доктора філософії.</p> <p>Керівник трьох кандидатських дисертацій аспірантів КНЛУ.</p> <p>Науковий керівник кваліфікаційних робіт магістрів факультету східної і слов'янської філології (до 2022 року – сходознавства) КНЛУ.</p>	
<p>Члени проєктної групи</p> <p>1. Рибалкін Валерій Сергійович</p>	<p>Професор кафедри східної і слов'янської філології факультету східної і слов'янської філології КНЛУ</p>	<p>Ленінградський державний університет (1976, «Арабська філологія»), сходознавець-філолог</p>	<p>Доктор філологічних наук, 10.02.13 – мови народів Азії, Африки, аборигенних народів Америки та Австралії. <i>Тема дисертації:</i> «Арабська лінгвістична традиція: класичні</p>	44 роки	<p>Має загалом понад 200 праць, із них – 7 монографій, 3 наукових видання у вигляді коментованого перекладу, 150 наукових статей, 50 матеріалів конференцій.</p> <p>Керує кандидатськими роботами аспірантів КНЛУ, КНУ ім. Т. Шевченка, Інституту сходознавства НАНУ та студентською науковою роботою (дипломні роботи магістра). На даний момент здійснює наукове керівництво кандидатськими дисертаціями – 2.</p>	<p>1. Київський національний лінгвістичний університет, підвищення кваліфікації з теми: «Сучасне перекладознавство: інноваційні тенденції та виклики» на базі Центру навчання іноземних мов і</p>

			<p>концепції та їх сучасна інтерпретація», диплом ДД №001641 виданий рішенням президії Вищої атестаційної комісії України від 14 лютого 2001 року (протокол № 7-06/2)</p> <p>Професор, атестат професора 02ПР № 003870 виданий при кафедрі Близького Сходу Інституту філології КНУ ім. Т. Шевченка рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України від 15 грудня 2005 року, протокол № 5/04-П</p>	<p>Керівник спільного наукового проекту Інституту сходознавства НАНУ і Румунської академії “17th Century Historical Sources Concerning Moldavia and Ukraine: Research on Paulof Aleppo’s Travels of Macarius III, Patriarch of Antioch” з української сторони (2013-2016). Голова спеціалізованої ради Д.26.174.02 з присудження наукових ступенів доктора (кандидата) філологічних наук зі спеціальності 10.02.13 – мови народів Азії, Африки, аборигенних народів Америки та Австралії, Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАНУ (2013–2014). Член спеціалізованої ради Д.26.001.50 з присудження наукових ступенів доктора (кандидата) філологічних наук зі спеціальності 10.02.13 – мови народів Азії, Африки, аборигенних народів Америки та Австралії (2015–2016; 2017–2019), Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. Член спеціалізованої ради Д.26.054.04 з присудження наукових ступенів доктора (кандидата) філологічних наук зі спеціальності 10.02.15 – загальне мовознавство (2017–2019), КНЛУ. Член редколегій журналів «Сходознавство» НАН України та «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури». Член журі Літературної Премії імені Романа Гамади НСПУ та Львівського національного університету імені Івана Франка.</p>	<p>післядипломної освіти, (3 кредити ЄКТС, 90 годин), 16.02.2022 р. – 25.05.2022 р., Сертифікат ПК №0473, дата видачі 24.06.2022 р.</p> <p>2. Київський національний лінгвістичний університет, підвищення кваліфікації з теми: «Інформаційно-комунікаційні технології у викладанні мовних дисциплін» на базі Центру навчання іноземних мов і післядипломної освіти, (3 кредити ЄКТС, 90 годин), 26.09.2022 р. – 16.12.2022 р., Сертифікат ПК № 0583, дата видачі 22.12.2022 р.</p>
--	--	--	---	--	---

					<p>Науковий керівник лауреата Всеукраїнської літературної премії імені Романа Гамади за переклад українською роману палестинського письменника Усами ель-Ейси «Божевільні з Вифлеєма» (2021).</p> <p>Керівник наукової роботи студента Нечипоренко І.В. (V курс), диплом I ступеня I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Східні мови» (2022-2023 н.р.).</p> <p>Керівник наукової секції Центру арабської мови і культури при кафедрі східної і слов'янської філології КНЛУ.</p> <p><u>Основні публікації за останні 5 років:</u></p> <p>1. Семантика коранічної лексеми ظلم (ZULM) // Україна і світ: діалог мов та культур. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 2020 р. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2020. С.262-263.</p> <p>2. Близькосхідні контакти наддніпрянців: новини з минулого // Дивослово. № 12. 2020. С. 24-27.</p> <p>3. Неконкативний спосіб утворення арабських неологізмів // «Питання сходознавства в Україні». Матеріали V Всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю. Харків, 15 квітня 2021 р. С. 43-45.</p> <p>4. Функція частки 'inna в арабському дієслівному реченні // «Ad orbem per linguas. Світ цінностей і цінності у світі». Київ:</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>Видавничий центр КНЛУ, 13-14 травня 2021 р. С. 326-328.</p> <p>5. Арабські неологізми на парадигму <i>faw'ala</i>. // «Ad orbem per linguas. До світу через мови»: Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Україна у транскультурному й модальному світі», 25 травня 2022 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2022. С. 215-217.</p> <p>6. «Obscure» lexeme in Ibn Khordadbeh's treatise. Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Українсько-арабські мовно-культурні контакти», 16-17 лютого 2023 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023. С. 21-24.</p> <p>7. QaDaR: семантика й особливості перекладу коранічної лексеми // «Ad orbem per linguas. До світу через мови»: Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Наративи сучасної України у світовій геополітиці», 18-19 травня 2023 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023. С. 269-271.</p>	
2. Бастун Микола Володимирович	Доцент кафедри східної і слов'янської філології факультету східної і слов'янської філології КНЛУ	Київський університет «Східний світ», 2009. Спеціальність: Мова та література (арабська) Кваліфікація:	Кандидат психологічних наук, 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія. Тема дисертації: «Особистісний підхід у допрофесійній підготовці учнів	12 років	Участь в атестації наукових кадрів як члена постійної спеціалізованої вченої ради К 26.451.02 в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Член наукової секції Арабського центру мови і літератури при кафедрі східної і слов'янської філології КНЛУ.	1. Програма підвищення кваліфікації для викладачів арабської мови, у Арабській Республіці Єгипет на базі Центру розвитку викладання арабської мови при Єгипетському центрі

		філолог, викладач арабської та англійської мов	гімназій з вивченням східних мов»		<p><u>Основні публікації за останні 5 років:</u></p> <p>1. Bastun M. Elogy Genre in Pre-Islamic Arabic Poetry: Metric Features // The Fourth International Conference on the History of Arabic Literature. Kyiv, September 19-20. 2019. Book of Abstracts. Kyiv. 2019. P. 12.</p> <p>2. Бастун М.В. Жанр елегії у доісламській арабській поезії: метричні особливості // «Ad orbem per linguas. До світу через мови». Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Світ як інтертекст», 17-18 червня 2020 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2020. С. 18-19</p> <p>3. Бастун М.В. Питання наголосу у просодії класичного арабського віршу // «Ad orbem per linguas. До світу через мови». Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Світ цінностей і цінності у світі», 13-14 травня 2021 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2021. С. 15-16.</p> <p>4. Питання автентичності доісламської поезії: метричний аспект // «Ad orbem per linguas. До світу через мови»: Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Світ цінностей і цінності у світі», 25 травня 2022 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2022. С. 15-17.</p> <p>5. Висвітлення подій російсько-української війни на арабськомовних телеканалах: арабський, український та російський голоси / Coverage of the Events of the Russian-Ukrainian War on Arabic Language TV Channels: Arabic, Ukrainian and Russian.</p>	<p>партнерства та розвитку за підтримки Міністерства закордонних справ Арабської Республіки Єгипет</p> <p>Стажування. 2 березня - 4 квітня 2019 р.</p> <p>Сертифікат № 049984</p> <p>2. Київський національний лінгвістичний університет, підвищення кваліфікації з теми: «Інформаційно-комунікаційні технології у викладанні мовних дисциплін» на базі Центру навчання іноземних мов і післядипломної освіти, (3 кредити ЄКТС, 90 годин), 26.09.2022 р. – 16.12.2022 р., Сертифікат ПК № 0568, дата видачі 22.12.2022 р.</p>
--	--	---	---	--	---	---

					<p>Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Українсько-арабські мовно-культурні контакти», 16-17 лютого 2023 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023. С. 68-73.</p> <p>6. Головні поняття європейської метрики у застосуванні до давньоарабської поезії // «Ad orbem per linguas. До світу через мови»: Матеріали Міжнародної науково-практичної відеоконференції «Наративи сучасної України у світовій геополітиці», 18-19 травня 2023 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023. С. 17-18.</p> <p>7. Валігура О. Р., Охріменко М. А., Бастун М. В., Кононенко В. Г. Програма комплексного атестаційного іспиту з першої іноземної мови для здобувачів вищої освіти. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023.</p>	
--	--	--	--	--	--	--

У розробленні проєкту Програми враховані вимоги:

1. Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 20.06.2019 р. № 871), зміни до Стандарту (наказ МОН України від 28.05.2021 р. № 593).
2. Положення про порядок розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду і закриття освітніх програм у Київському національному лінгвістичному університеті (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти). Затверджено вченою радою КНЛУ, № 12 від 31 січня 2023 р.
3. Рекомендації стейкхолдерів (розміщені на офіційному вебсайті КНЛУ і оприлюднені).
(Зведена таблиця рекомендацій стейкхолдерів оприлюднена на сайті Київського національного лінгвістичного університету в розділі «Проєкти до обговорення» – <https://knlu.edu.ua/proiekty-do-obhovorennia.html>)

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти і факультету	Київський національний лінгвістичний університет, факультет східної і слов'янської філології
Рівень вищої освіти	Перший (Бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Офіційна назва освітньої програми	Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова Arabic Language and Literature, Translation, Eastern Language, West European Language
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська
Обмеження щодо форм здобуття освіти	Немає
Освітня кваліфікація	Бакалавр філології за спеціалізацією 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти: бакалавр Спеціальність: 035 Філологія. Спеціалізація: 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська. Освітня програма: Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Одиничний диплом бакалавра 240 кредитів ЄКТС (3 роки і 10 місяців)
Наявність акредитації	Не акредитована
Цикл/ рівень програми	QF-ЕНЕА – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень НРК України – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта, сертифікати УЦОЯО Спеціальними умовами вступу/зарахування є вступ за співбесідою; вступ за результатами вступних іспитів (замість ЗНО); вступ за квотою -1.

Мова(и) викладання	Українська, окремі дисципліни: арабська, англійська (німецька/французька)
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	На офіційному вебсайті КНЛУ: https://knlu.edu.ua/osvita/osvitno-profesiini-prohramy.html На сайті кафедри східної і слов'янської філології: https://eastphil.knlu.edu.ua/student/
Опис предметної галузі	<p><i>Об'єкти вивчення та професійної діяльності:</i> арабська, друга східна, західноєвропейська мови (у теоретичному/практичному, синхронному/діахронічному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній та письмовій формі.</p> <p><i>Цілі навчання</i> – підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі та проблеми, що передбачає проведення досліджень та/ або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, у діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації арабською мовою, другою східною і західноєвропейською мовою. Цілі освітньої програми відповідають меті, завданням і місії, визначеним у Статуті Київського національного лінгвістичного університету, а також Стратегії розвитку Київського національного лінгвістичного університету на 2021 – 2025 рр, затверджених Конференцією трудового колективу Київського національного лінгвістичного університету, включаючи</p>

	<p>виборних представників з числа студентів, 24 червня 2021 року, протокол № 2.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної галузі</i> становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій філології, методів і понять методики навчання арабської мови та літератури.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи й методики дослідження мови і літератури, методи й технології навчання арабської мови та літератури, інформаційно-комунікаційні технології.</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>Освітньо-професійна, прикладна</p> <p>Формування навичок усного та письмового перекладу, формування навичок фахівця в галузі арабської філології з елементами базової наукової діяльності.</p>
Основний фокус освітньої програми	<p>Спеціальна. Підготовка фахівців до практичної роботи перекладача та науково-дослідної діяльності в галузі філології з акцентом на виконання базових досліджень у галузі перекладознавства. Особливості програми: наявність дисциплін зі спеціального перекладу для підготовки фахівців з усного двостороннього перекладу з арабської мови на українську та навпаки, а також дисциплін із поглибленим вивченням історії, культури країн Арабського світу та історії арабської мови і літератури.</p> <p>Ключові слова: філологія, арабська мова і література, переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова.</p>

2. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Відповідно до Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 Філологія (наказ МОНУ від 20.06.2019 р. №869): Бакалавр-філолог може працювати в науковій, літературно-видавничій та освітній галузях; у засобах масової інформації; у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування; музеях і мистецьких та культурних центрах тощо; у різних галузях господарства, де потрібні послуги зі створення, аналізу, перекладу, оцінювання текстів.
Подальше навчання	Можливість навчання за другим (магістерським) рівнем.
Академічні права випускників	Право навчання за програми: 8 рівня НРК України, другого циклу QF-EHEA та 7 рівня EQF-LLL
3. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Методологія освітньої програми передбачає студентоцентричне навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, колективне та інтегративне навчання. За методами та способами навчання й орієнтацією педагогічної взаємодії: пасивні (пояснювально-ілюстративні); активні (проблемні, ігрові, інтерактивні, саморозвиваючі); загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи і методики дослідження мови і літератури, інформаційно-комунікаційні технології, інтерактивні методи, технології колективного і групового навчання, комунікативно-ігрові, обговорення дискусійних питань, проблемного навчання, інформаційно-комунікаційного навчання (програмне забезпечення Microsoft 365, соціальні мережі та месенджери, інші відео- та аудіоресурси); позиційне та контекстне навчання. За формами: лекції, семінари, практичні заняття в малих групах, консультації з викладачами під час написання курсових робіт..
Оцінювання	Система оцінювання знань за дисциплінами передбачає контроль результатів навчання студента за такими видами: <i>поточний, підсумковий модульний, підсумковий семестровий та атестація здобувачів вищої освіти.</i>

	<p><i>Поточний контроль</i> успішності студентів здійснюється протягом семестру та проводиться на кожному семінарському, практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи і передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми.</p> <p><i>Підсумковий модульний контроль</i> проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання у межах годин, відведених на практичні (семінарські) заняття.</p> <p><i>Підсумковий семестровий контроль</i> – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр (сесію), що здійснюється в університеті у формі заліку чи усного / письмового іспиту.</p> <p>Оцінювання здійснюється за двома шкалами: національною та ЄКТС.</p> <p>Підсумковий рейтинговий бал обчислюється за 100-бальною шкалою, а підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 4-бальною шкалою та за шкалою ЄКТС.</p> <p>Атестація передбачає комплексний атестаційний іспит зі східної (арабської) мови.</p>														
<p align="center">4. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти</p>															
1.	<p>Обсяг освітньої програми «Арабська мова і література та переклад, східна мова, західноєвропейська мова» становить 240 кредитів ЄКТС.</p>														
2.	<table border="0"> <tr> <td>Обсяг основних компонент</td> <td align="right">148 кредитів – 62 %</td> </tr> <tr> <td colspan="2">з них:</td> </tr> <tr> <td>Нормативні навчальні дисципліни</td> <td align="right">139 кредитів – 58 %</td> </tr> <tr> <td>Перекладацька практика з арабської мови</td> <td align="right">6 кредитів – 3 %</td> </tr> <tr> <td>Курсова робота з арабської філології</td> <td align="right">3 кредити – 1 %</td> </tr> <tr> <td>Обсяг вибіркового компонент</td> <td align="right">92 кредити – 38%</td> </tr> <tr> <td>Разом за навчальним планом:</td> <td align="right">240 кредитів – 100 %</td> </tr> </table> <p>Дотримано вимогу стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 20.06.2019р. № 871) щодо спрямування мінімуму 50% обсягу освітньої програми «Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» на забезпечення загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю.</p>	Обсяг основних компонент	148 кредитів – 62 %	з них:		Нормативні навчальні дисципліни	139 кредитів – 58 %	Перекладацька практика з арабської мови	6 кредитів – 3 %	Курсова робота з арабської філології	3 кредити – 1 %	Обсяг вибіркового компонент	92 кредити – 38%	Разом за навчальним планом:	240 кредитів – 100 %
Обсяг основних компонент	148 кредитів – 62 %														
з них:															
Нормативні навчальні дисципліни	139 кредитів – 58 %														
Перекладацька практика з арабської мови	6 кредитів – 3 %														
Курсова робота з арабської філології	3 кредити – 1 %														
Обсяг вибіркового компонент	92 кредити – 38%														
Разом за навчальним планом:	240 кредитів – 100 %														

5. Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 8. Здатність працювати у команді та автономно.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземними мовами.</p> <p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.</p>

	<p>ЗК 14. <i>Здатність цінувати та поважати етнокультурне розмаїття та мультикультурність.</i></p> <p>ЗК 15. <i>Здатність діяти відповідально та свідомо.</i></p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.</p> <p>ФК 2. Здатність використовувати у професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>ФК 3. Здатність використовувати у професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.</p> <p>ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.</p> <p>ФК 5. Здатність використовувати у професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку арабської літератури, від давнини до XXI ст., еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури зокрема.</p> <p>ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>ФК 7. Здатність до збору й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.</p> <p>ФК 8. Здатність вільно володіти спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.</p> <p>ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.</p> <p>ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>ФК 11. Здатність до надання консультацій щодо дотримання норм літературної мови та культури мовлення.</p> <p>ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.</p> <p><i>ФК 13. Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і</i></p>

	<p><i>структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.</i></p> <p><i>ФК 14. Здатність до здійснення повного й адекватного письмового та усного (послідовного) перекладів текстів різних жанрів і стилів з арабської, другої східної та західноєвропейської мов українською та навпаки, створювати письмовий та усний перекладацький супровід міжкультурної фахової комунікації.</i></p> <p><i>ФК 15. Здатність до організації, підтримання й ведення ділової комунікації арабською мовою усно та письмово.</i></p> <p><i>ФК 16. Здатність сприймати українськомовний та іншомовний (з арабської, західноєвропейської мов) текст для здійснення усного послідовного перекладу, володіти основами перекладацького скоропису та аудіовізуального перекладу.</i></p>
<p>6. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання</p> <p>ПРН 1. Вільно спілкуватися щодо професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно і письмово, використовувати знання мов для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідні відомості з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати таку інформацію, впорядковувати її, класифікувати й систематизувати.</p> <p>ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.</p> <p>ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи суспільного буття людини, природи, суспільства.</p> <p>ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.</p> <p>ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.</p> <p>ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв’язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.</p> <p>ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються (ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.</p> <p>ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.</p>	

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів державною та іноземними мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній і письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, культурній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та навчання.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями і проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

***ПРН 20.** Демонструвати знання орфоепічної, лексичної, граматичної, орфографічної, пунктуаційної, акцентуаційної та стилістичної норм арабської мови на рівні B2, другої східної мови на рівні A2, західноєвропейської мови на рівні B2 в усному та письмовому різновидах у широкому спектрі контекстів і соціального оточення згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти.*

***ПРН 21.** Демонструвати системне знання принципів професійної діяльності перекладача, основних аспектів перекладознавчої галузі, основних проблем та етапів розвитку перекладознавства, загальних і часткових теорій перекладу, категорій і видів перекладу з арабської, другої східної та західноєвропейської мов.*

***ПРН 22.** Здійснювати науковий аналіз мовного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення у процесі практичної діяльності, виконуючи переклади різножанрових текстів з арабської, другої східної, західноєвропейської мови і навпаки.*

7. Ресурсне забезпечення реалізації освітньої програми	
Характеристики кадрового забезпечення	<p>Викладання рекомендованих навчальних дисциплін з циклів професійної та практичної підготовки фахівців ступеня бакалавр здійснюють викладачі, які мають спеціальність за дипломом про вищу освіту відповідної галузі знань і диплом про отримання наукового ступеня за відповідною науковою спеціальністю та сертифікат (диплом, свідоцтво) про професійну підготовку до педагогічної діяльності в галузі вищої освіти або атестат про вчене звання за відповідною кафедрою.</p> <p>До викладацького процесу залучаються носії арабської мови, як за строковими угодами, так і в рамках двостороннього обміну між університетами-партнерами.</p>
Характеристики матеріально-технічного забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу, зокрема: навчальні приміщення; Центр арабської мови і культури, спортивний зал, спортивні майданчики; бібліотека, читальний зал; бездротовий доступ до мережі Інтернет; мультимедійне обладнання; приміщення для науково-педагогічних працівників; гуртожитки; комплекс громадського харчування (їдальня, буфети) тощо.</p> <p>Обладнання Центру арабської мови і культури для навчальних цілей:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтерактивний комплекс мультимедійна трибуна Корсар 22М, 2020, сенсорна; 2. Проектор Optoma W334E з маркерною дошкою; 3. Моторизований екран Grandview; 4. Акустична система система Genius SP-HF180; 5. Камера з триногою 2E WQHD 2K & 1080P; 6. Бібліотечний фонд Центру арабської мови і культури: словники, навчальна література, художня література, періодичні видання
Характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> • Офіційний сайт КНЛУ: http://knlu.edu.ua • Віртуальне середовище Moodle

	<ul style="list-style-type: none"> • Пакет MS Office 365 включно з платформою для дистанційного навчання і корпоративної взаємодії Microsoft Teams • Робочі навчальні програми з усіх дисциплін • Програми практики • Методичні вказівки щодо виконання курсових робіт • Критерії оцінювання рівня підготовки, пакети комплексних контрольних робіт з обраних дисциплін. <p>Інформаційний супровід навчальних дисциплін: офіційний сайт кафедри східної і слов'янської філології: http://eastphil.knlu.edu.ua</p> <p>Команда Кафедра східної і слов'янської філології на корпоративній платформі Microsoft Teams: http://shorturl.at/jsES3</p> <p>Усі студенти університету мають доступ до мережі Інтернет. Кафедра постійно оновлює, доповнює, урізноманітнює інформаційні та навчально-методичні матеріали з дисциплін.</p>
8. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Забезпечується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського національного лінгвістичного університету, затвердженого вченою радою КНЛУ 23 травня 2022 р., протокол № 20. http://surl.li/aenkp
Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечується відповідно до Положення про відділ міжнародного співробітництва та академічну мобільність Університету http://surl.li/aeivx , Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського національного лінгвістичного університету http://surl.li/aenkp . Згідно з укладеними договорами між Київським національним лінгвістичним університетом й університетами Алжирської Народної Демократичної Республіки, студенти можуть брати участь у проєктах з міжнародної мобільності у межах угоди.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Відсутнє

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1 Перелік компонентів освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсів роботи, практики, кваліфікаційна робота, атестаційний іспит)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти освітньої програми (ОК)			
ОК 1	Сучасна українська літературна мова	3	залік (I семестр)
ОК 2	Основи загального мовознавства	3	іспит (I семестр)
ОК 3	Арабська мова	64	іспит (I-VIII семестри)
ОК 4	Практична фонетика арабської мови	3	залік (I семестр)
ОК 5	Практична граматики арабської мови	14	залік (I, III семестри) іспит (II, IV семестри)
ОК 6	Вступ до арабської філології	3	іспит (II семестр)
ОК 7	Історія східних цивілізацій	3	залік (I семестр)
ОК 8	Історія державотворення України	3	залік (I семестр)
ОК 9	Українська література у світовому контексті	3	залік (III семестр)
ОК 10	Історія арабської літератури	6	залік (IV, V семестри) іспит (VI семестр)
ОК 11	Історія Арабського Сходу	3	залік (IV семестр)
ОК 12	Загальна теорія перекладу	3	іспит (III семестр)
ОК 13	Курсова робота з арабської філології	3	залік (Д) (IV, VI, VIII семестри)
ОК 14	Історія арабської мови	3	іспит (VI семестр)
ОК 15	Лексикологія арабської мови	3	іспит (V семестр)
ОК 16	Практичний курс перекладу (арабська і українська мови)	15	залік (V-VII семестри) іспит (VIII семестр)
ОК 17	Теоретична граматики арабської мови	3	іспит (VII семестр)
ОК 18	Усний двосторонній переклад (арабська і українська мови)	4	залік (VII-VIII семестри)
ОК 19	Перекладацька практика	6	залік (VIII семестр)
Загальний обсяг обов'язкових компонент		148 (62 %)	

Вибіркові компоненти освітньої програми (ВК)

Дисципліни за вибором з блоку мов:

ВК 1	Західноєвропейська мова <i>01 Англійська мова</i> <i>02 Німецька мова</i> <i>03 Французька мова</i>	44	іспит (II-VIII семестри)
ВК 2	Друга східна мова <i>01 Турецька мова</i> <i>02 Перська мова</i> <i>03 Мова гінді</i> <i>04 Мова іврит</i>	23	іспит (III-VIII семестри)

Дисципліна за вибором українознавчого спрямування

ВК 3	<i>01 Світовий бестселер в українських перекладах</i> <i>02 Культура мовлення сучасного перекладача</i> <i>03 Європейські цінності</i> <i>04 Основи риторики</i> <i>05 Україна і Східний світ: історико-культурний контекст</i>	3	залік (II семестр)
ВК 4	Релігійні і філософські вчення Сходу <i>01 Релігійні і філософські вчення Китаю</i> <i>02 Релігійні і філософські вчення Японії</i> <i>03 Релігійні і філософські вчення Кореї</i> <i>04 Авраамічні релігії</i>	4	залік (III-IV семестри)

Дисципліни за вибором з іншої ОП або з фаху

ВК 5	<i>01 Основи художнього перекладу (арабська і українська мови)</i> <i>02 Арабістика в Україні</i> <i>03 Породи арабського дієслова</i>	3	залік (III семестр)
ВК 6	Дисципліна за вибором з фаху <i>01 Основи теорії і практики перекладу (арабська і українська мови)</i> <i>02 Лексичні і граматичні труднощі перекладу (арабська і українська мови)</i> <i>03 Грантові програми та академічна комунікація АЛМ</i>	3	залік (IV семестр)
ВК 7	Дисципліна за вибором з іншої ОП або з фаху <i>01 Синтаксис арабської мови</i> <i>02 Арабська просодія та система аруду</i> <i>03 Єгипетський діалект арабської мови</i>	3	залік (V семестр)
ВК 8	Дисципліна за вибором з фаху <i>01 Класична арабська лексикографія</i> <i>02 Сирійський діалект арабської мови</i> <i>03 Мова засобів масової інформації арабських країн</i>	3	залік (VI семестр)
ВК 9	Дисципліна за вибором з іншої ОП або з фаху <i>01 Текстовий етикет в арабському (віртуальному) середовищі</i> <i>02 Комерційна кореспонденція й основи ділового листування арабською мовою</i> <i>03 Єгипетський діалект арабської мови, просунутий рівень (за умови проходження курсу «Єгипетський діалект арабської мови» III курс)</i>	3	залік (VII семестр)

ВК 10	Дисципліна за вибором з фаху <i>01 Методика роботи з арабськими філологічними текстами</i> <i>02 Основи перекладу економічних та юридичних текстів (арабська і українська мови)</i> <i>03 Проблеми та особливості перекладу медичних текстів (на матеріалі сучасної арабської мови)</i>	3	залік (VIII семестр)
Загальний обсяг вибірових компонент		92 (38%)	
Загальний обсяг освітньої програми		240	

2.2 Структурно-логічна схема ОП

Відповідно до логіки організації освітнього процесу підготовка здобувачів вищої освіти базується на вивченні блоку мовознавчих дисциплін. Професійна компетентність майбутніх перекладачів розвивається у межах нормативних дисциплін: «Основи загального мовознавства», «Загальна теорія перекладу», «Практичний курс перекладу (арабська і українська мови)», а також підкріплюється дисциплінами лінгвокраїнознавчого та культурного спрямування («Історія східних цивілізацій», «Історія Арабського Сходу», «Історія арабської літератури»). Вибіркові дисципліни з опорою на іншомовну комунікативну компетентність включають дисципліни «Західноєвропейська мова» та «Практичний курс перекладу (західноєвропейська і українська мови)». Це формує готовність здобувачів вищої освіти до професійної діяльності в реальних умовах, зокрема шляхом проходження перекладацької практики.

Написання курсових робіт на другому, третьому та четвертому курсах спрямоване на підготовку фахівців у галузі філології з акцентом на виконання базових досліджень у галузі перекладознавства.

Важливою особливістю й унікальністю освітньої програми «Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» є виключна можливість студентів обирати для вивчення одну з трьох західноєвропейських мов (англійська, французька або німецька) та другу східну мову (перська, гінді, іврит, турецька).

Вільний вектор здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем забезпечується дисциплінами з вибіркового блоку («Дисципліна українознавчого спрямування», «Дисципліна за вибором з іншої ОП або з фаху, «Дисципліна за вибором з фаху»), що є різними для кожного семестру.

I СЕМЕСТР	II СЕМЕСТР	III СЕМЕСТР	IV СЕМЕСТР
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ			
ОК 1. СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА ОК 2. ОСНОВИ ЗАГАЛЬНОГО МОВОЗНАВСТВА ОК 3. АРАБЬСЬКА МОВА ОК 4. ПРАКТИЧНА ФОНЕТИКА АРАБЬСЬКОЇ МОВИ ОК 5. ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА АРАБЬСЬКОЇ МОВИ ОК 7. ІСТОРІЯ СХІДНИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ ОК 8. ІСТОРІЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ УКРАЇНИ	ОК 3. АРАБЬСЬКА МОВА ОК 5. ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА АРАБЬСЬКОЇ МОВИ ОК 6. ВСТУП ДО АРАБЬСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ	ОК 3. АРАБЬСЬКА МОВА ОК 5. ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА АРАБЬСЬКОЇ МОВИ ОК 9. УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА У СВІТОВОМУ КОНТЕКСТІ ОК 12. ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ	ОК 3. АРАБЬСЬКА МОВА ОК 5. ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА АРАБЬСЬКОЇ МОВИ ОК 10. ІСТОРІЯ АРАБЬСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ОК 11. ІСТОРІЯ АРАБЬСЬКОГО СХОДУ ОК 13. КУРСОВА РОБОТА З АРАБЬСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ			
I СЕМЕСТР	II СЕМЕСТР	III СЕМЕСТР	IV СЕМЕСТР
Вивчення вибірових компонентів починається з II семестру	ВК 1. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА МОВА ВК 3. ДИСЦИПЛІНА ЗА ВИБОРОМ УКРАЇНОЗНАВЧОГО СПРЯМУВАННЯ	ВК 1. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА МОВА ВК 2. ДРУГА СХІДНА МОВА ВК 4. РЕЛІГІЙНІ І ФІЛОСОФСЬКІ ВЧЕННЯ СХОДУ ВК 5. ДИСЦИПЛІНА ЗА ВИБОРОМ З ІНШОЇ ОП АБО З ФАХУ	ВК 1. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА МОВА ВК 2. ДРУГА СХІДНА МОВА ВК 4. РЕЛІГІЙНІ І ФІЛОСОФСЬКІ ВЧЕННЯ СХОДУ ВК 6. ДИСЦИПЛІНА ЗА ВИБОРОМ З ФАХУ
V СЕМЕСТР	VI СЕМЕСТР	VII СЕМЕСТР	VIII СЕМЕСТР
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ			
ОК 3. АРАБЬСЬКА МОВА ОК 10. ІСТОРІЯ АРАБЬСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ОК 15. ЛЕКСИКОЛОГІЯ АРАБЬСЬКОЇ МОВИ ОК 16. ПРАКТИЧНИЙ КУРС ПЕРЕКЛАДУ (АРАБЬСЬКА І УКРАЇНЬСЬКА МОВИ)	ОК 3. АРАБЬСЬКА МОВА ОК 10. ІСТОРІЯ АРАБЬСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ОК 13. КУРСОВА РОБОТА З АРАБЬСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ОК 14. ІСТОРІЯ АРАБЬСЬКОЇ МОВИ ОК 16. ПРАКТИЧНИЙ КУРС ПЕРЕКЛАДУ (АРАБЬСЬКА І УКРАЇНЬСЬКА МОВИ)	ОК 3. АРАБЬСЬКА МОВА ОК 16. ПРАКТИЧНИЙ КУРС ПЕРЕКЛАДУ (АРАБЬСЬКА І УКРАЇНЬСЬКА МОВИ) ОК 17. ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА АРАБЬСЬКОЇ МОВИ ОК 18. УСНИЙ ДВОСТОРОННІЙ ПЕРЕКЛАД (АРАБЬСЬКА І УКРАЇНЬСЬКА МОВИ)	ОК 3. АРАБЬСЬКА МОВА ОК 13. КУРСОВА РОБОТА З АРАБЬСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ОК 16. ПРАКТИЧНИЙ КУРС ПЕРЕКЛАДУ (АРАБЬСЬКА І УКРАЇНЬСЬКА МОВИ) ОК 18. УСНИЙ ДВОСТОРОННІЙ ПЕРЕКЛАД (АРАБЬСЬКА І УКРАЇНЬСЬКА МОВИ) ОК 19. ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ			
V СЕМЕСТР	VI СЕМЕСТР	VII СЕМЕСТР	VIII СЕМЕСТР
ВК 1. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА МОВА ВК 2. ДРУГА СХІДНА МОВА ВК 7. ДИСЦИПЛІНА ЗА ВИБОРОМ З ІНШОЇ ОП АБО З ФАХУ	ВК 1. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА МОВА ВК 2. ДРУГА СХІДНА МОВА ВК 8. ДИСЦИПЛІНА ЗА ВИБОРОМ З ФАХУ	ВК 1. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА МОВА ВК 2. ДРУГА СХІДНА МОВА ВК 9. ДИСЦИПЛІНА ЗА ВИБОРОМ З ІНШОЇ ОП АБО З ФАХУ	ВК 1. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА МОВА ВК 2. ДРУГА СХІДНА МОВА ВК 10. ДИСЦИПЛІНА ЗА ВИБОРОМ З ФАХУ

3. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація випускників освітньої програми «Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.060 Східні мови та література (переклад включно), перша – арабська проводиться у формі комплексного іспиту з арабської мови і завершується видачею документа встановленого зразка про присудження студентові ступеня бакалавра із присвоєнням відповідної кваліфікації.

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Комплексний атестаційний іспит з арабської мови
Вимоги до комплексного атестаційного іспиту з арабської мови	<p>Зміст комплексного атестаційного іспиту з першої іноземної мови для здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова» за ступенем вищої освіти «бакалавр» містить завдання з курсу арабської мови, практичного курсу перекладу, теоретичних мовних дисциплін, тобто дисциплін професійно-орієнтованого циклу освітньої програми підготовки бакалавра. Комплексний атестаційний іспит з арабської мови складається з двох частин: письмової й усної.</p> <p>Усній частині комплексного атестаційного іспиту з арабської мови, який проводиться на засіданні екзаменаційної комісії з атестації здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр», передуює письмова частина. Остання повинна продемонструвати набуту студентами мовну компетенцію. Письмова частина комплексного іспиту з арабської мови здійснюється у формі твору згідно з запропонованою темою (з коригуванням відповідно до арабської специфіки).</p>

4. СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У КНЛУ діє система внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

1) реалізація системи забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в Університеті на підставі принципів і процедур, визначених у Стратегії розвитку Київського національного лінгвістичного університету на 2021 – 2025 рр, а також Програмі забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Київському національному лінгвістичному університеті <http://surl.li/cxeqf>;

2) реалізація систем забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в Університеті на підставі принципів і процедур, визначених здійснення моніторингу, періодичного перегляду та оновлення освітніх програм згідно з відповідним Положенням, затвердженим вченою радою КНЛУ;

3) контроль якості результатів навчання студентів через систему контрольних заходів (вступного, поточного, рубіжного, модульного, семестрового та атестаційного контролю);

4) реалізація системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, зокрема навчальні курси, що організовуються самим Університетом;

5) забезпечення освітнього процесу необхідним навчально-методичним ресурсом, зокрема самостійної роботи студентів, силабусів тощо як у паперовому вигляді, так і в електронному;

6) забезпечення мультимедійної підтримки освітнього процесу, активна розробка освітнього порталу Moodle для забезпечення студентів актуальними навчальними матеріалами та здійснення зворотного зв'язку між студентами і викладачами, зокрема на платформі Microsoft Teams;

7) впровадження інформаційної системи АСУ-ВНЗ для ефективного управління освітнім процесом;

8) розміщення на сайтах Університету, факультетів, кафедр актуальної для студентів і науково-педагогічних працівників інформації, зокрема про освітні програми, документів з організації освітнього процесу в КНЛУ, актуальні рішення вченої ради Університету;

9) впровадження системи запобігання та виявлення академічного плагіату, зокрема перевірки кваліфікаційних, курсових робіт студентів на дотримання правил доброчесності за допомогою інформаційних систем (Unicheck);

10) здійснення систематичних опитувань науково-педагогічних працівників, студентів Університету з питань якості викладання, навчально-методичного та матеріального забезпечення освітнього процесу, аналіз і оприлюднення результатів дослідження на засіданнях вченої ради Університету, офіційному вебсайті КНЛУ.

Пояснювальна записка

Метою освітньої програми «Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова», призначеної для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціалізацією 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська є загальна та професійна підготовка конкурентоспроможного фахівця у галузі філології, здатного вирішувати стандартні та складні завдання і практичні проблеми комплексного характеру в галузі перекладу; формування загальних та фахових компетентностей філолога-перекладача з арабської на українську мову та навпаки; підготовка фахівців, спроможних організувати та підтримувати успішну комунікацію різними мовами (другою східною, західноєвропейською – англійською, німецькою, французькою) мовами у невизначених умовах діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (перекладом) й оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів та стилів, зокрема текстів розмовно-побутового, газетно-публіцистичного, офіційно-ділового та художнього дискурсів.

Мета освітньої програми відповідає місії і стратегії Університету завдяки спрямуванню на реалізацію її ключових компонентів: *освітнього* (здійснення підготовки висококваліфікованих фахівців), *міжнародного* (здійснення гідного і взаємовигідного входження КНЛУ у світове гуманітарно-освітнє співтовариство на підставі досягнення високого рівня конкурентоспроможності в освітній, науково-дослідній та міжнародній роботі); *інноваційного* (розвиток нововведень у викладанні та наукових розробках, надання якісної вищої освіти з використанням інноваційних методів і технологій у підготовці фахівців), *культурного* (створення сприятливої духовної атмосфери, навчання творчо й конструктивно розв'язувати проблеми, оптимально поєднувати матеріальні та духовні складники на всіх стадіях професійної діяльності).

Об'єктами вивчення освітньої програми є арабська мова і література, перекладознавство, західноєвропейська мова, друга східна мова. Програма повністю відповідає цілям навчання та теоретичному змісту предметної галузі.

Основним фокусом освітньої програми є акцент на підготовку фахівців до практичної роботи перекладача та науково-дослідної діяльності в галузі філології та перекладознавства з акцентом на виконання базових досліджень.

Освітня програма містить перелік загальних і фахових компетентностей, що визначають специфіку підготовки бакалаврів за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська, та програмні результати навчання, котрі характеризують очікувані знання, розуміння, здатності студентів, набуті в результаті успішного завершення освітньої програми. Компетентності та результати навчання узгоджені між собою і відповідають дескрипторам НРК (див. таблиці 1 та 2).

Київський національний лінгвістичний університет самостійно формує перелік освітніх компонентів, практик та інших видів освітньої діяльності, необхідних для набуття означених компетентностей. В освітній програмі Університет збільшив перелік фахових компетентностей і результатів навчання, визначених у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Відтак, освітня програма спрямована на формування та розвиток інтегральної, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей зі знаннями й навичками, потрібними для розв'язання завдань з теорії й практики перекладознавства.

Особливістю циклу навчальних дисциплін **загально-гуманітарної підготовки** освітньої програми, а саме «Історія державотворення України», «Сучасна українська мова», Дисципліна українознавчого спрямування на вибір, є формування вміння приймати виважені рішення і генерувати нові ідеї, здатності до системного мислення, аналізу та синтезу, здатності орієнтуватися в законодавстві України, володіти й використовувати інформацію відповідно до практичних потреб із метою виявлення професійних проблем та розробки способів для їхнього розв'язання.

Цикл навчальних дисциплін **загально-філологічної підготовки** освітньої програми – «Історія східних цивілізацій», «Релігійні і філософські вчення Сходу», «Українська література у світовому контексті», «Загальна теорія перекладу» – формує загальні та фахові компетентності, що визначають специфіку підготовки бакалаврів за спеціальністю 035 «Філологія», та результати навчання, які характеризують очікувані знання, розуміння, здатності студентів, набуті внаслідок успішного завершення освітньої програми.

Професійна теоретико-практична лінгвістична підготовка бакалаврів філології за спеціалізацією 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська, забезпечується циклом лінгвістичних дисциплін («Історія арабської мови», «Історія арабської літератури», «Вступ до арабської філології», «Теоретична граматики арабської мови», «Практична граматики арабської мови», «Практичний курс перекладу (арабська і українська мови), «Усний двосторонній переклад (арабська і українська мови), «Західноєвропейська мова», «Друга східна мова»).

Формування спеціальних (фахових) компетентностей забезпечує спектр дисциплін **професійної теоретико-практичної перекладознавчої підготовки** фахівців із перекладу, зокрема «Загальна теорія перекладу», Курсова робота з арабської філології, Перекладацька практика. Опанування зазначених компонентів надає випускникові ґрунтовні знання, уміння й навички для здійснення адекватного усного і письмового перекладу у процесі міжкультурної комунікації у різних сферах професійної діяльності.

Основним інструментом формування **індивідуальних освітніх траєкторій** здобувачів вищої освіти є вибіркові навчальні дисципліни (92 кредити ЄКТС, 38%) у тому числі дисципліни за вибором студента з інших ОП (2-8 семестри), зокрема й тих, спеціальності яких безпосередньо не пов'язані зі спеціальністю здобувача освіти), що є важливим як з погляду особистісного

розвитку здобувача освіти, так і з огляду на впровадження міждисциплінарності в освітній процес.

Структура освітньої програми передбачає оволодіння знаннями щодо забезпечення усної і письмової комунікації у різних галузях науки, техніки, економіки, культури шляхом перекладу та створення різноманітних за жанром текстів арабською і державною мовами. Освітня програма є багатовимірною за своєю структурою й організацією, сприяє мобільності студентів-філологів та конкурентоспроможності на ринку праці.

Перевагою програми є чіткий баланс між усіма компонентами: навчальними дисциплінами, виробничою практикою, дослідницькою складовою та змістом комплексного атестаційного іспиту. Дисципліни вільного вибору охоплюють широке коло можливих інтересів студентів і сприяють поглибленню як професійної, так і наукової підготовки студентів.

Обсяг освітньої програми становить 240 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 роки 10 місяців. Спеціальність 035 Філологія, спеціалізація 035.060 Східні мови і літератури (переклад включно), перша – арабська.

У програмі висвітлено ресурсне забезпечення реалізації освітнього процесу, що охоплює кадрове, навчально-методичне та матеріально-технічне устаткування.

Таблиця 1

МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ
визначених освітньою програмою компетентностей дескрипторам НРК

	ЗНАННЯ	УМІННЯ	КОМУНІКАЦІЯ	АВТОНОМІЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬ- НІСТЬ
Загальні компетентності (ЗК)				
ЗК 1	+	+	+	+
ЗК 2	+	+	+	+
ЗК 3	+	+	+	+
ЗК 4			+	+
ЗК 5	+	+		+
ЗК 6	+	+	+	
ЗК 7				+
ЗК 8			+	+
ЗК 9	+	+	+	
ЗК 10	+	+		
ЗК 11		+		+
ЗК 12	+	+	+	
ЗК 13	+	+		+
ЗК 14	+	+	+	+
ЗК 15	+	+	+	+
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)				
ФК 1	+			
ФК 2	+	+		+
ФК 3	+	+		+
ФК 4	+	+		+
ФК 5	+	+		+
ФК 6	+	+	+	+
ФК 7	+	+		+
ФК 8	+	+	+	
ФК 9	+	+	+	+
ФК 10	+	+		+
ФК 11	+	+	+	+
ФК 12	+	+	+	+
ФК 13	+			
ФК 14	+	+	+	+
ФК 15	+	+	+	+
ФК 16	+	+	+	+

МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ
визначених освітньою програмою програмних результатів навчання (ПРН) і компетентностей

Програмні результати навчання	Інтегральна	Загальні компетентності (ЗК)															Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)															
		ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ЗК 14	ЗК 15	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7	ФК 8	ФК 9	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13	ФК 14	ФК 15	ФК 16
ПРН 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 2	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+				
ПРН 3	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+			
ПРН 4	+	+	+							+	+													+								
ПРН 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+							+	+	+				+	+	+	+	+
ПРН 6	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 7	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+			
ПРН 8	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 9	+				+					+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	
ПРН 10	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 11	+			+	+				+	+	+	+	+			+	+	+			+			+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 12	+		+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+			
ПРН 13	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+			
ПРН 14	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 15	+					+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+			
ПРН 16	+		+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+			
ПРН 17	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+
ПРН 18	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+					+	+	+				+	+		+	+	+
ПРН 19	+			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					
ПРН 20	+		+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 21	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+					+	+	+	+	+
ПРН 22	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+

МАТРИЦЯ
забезпечення програмних результатів навчання обов'язковими компонентами освітньої програми
Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11	OK12	OK13	OK14	OK15	OK16	OK17	OK18	OK19
ПРН 1	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ПРН 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 4						+	+	+	+	+	+			+					
ПРН 5	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ПРН 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 7	+	+	+	+	+	+				+			+	+	+		+		
ПРН 8	+	+	+	+	+	+				+	+		+	+	+	+	+	+	+
ПРН 9	+	+	+	+	+	+							+	+	+		+		
ПРН 10	+	+	+	+	+	+				+	+		+	+	+	+	+	+	+
ПРН 11	+	+	+			+				+	+		+	+	+	+		+	+
ПРН 12	+	+	+	+	+	+							+	+	+	+	+	+	+
ПРН 13	+		+			+				+	+		+						
ПРН 14	+		+	+	+	+				+			+	+	+	+	+	+	+
ПРН 15	+	+	+			+				+	+		+	+	+		+		+
ПРН 16		+	+	+	+	+				+			+	+	+	+	+	+	+
ПРН 17	+	+	+	+	+	+							+	+	+	+	+	+	+
ПРН 18	+							+		+		+	+			+		+	+
ПРН 19	+	+	+			+	+	+		+	+		+	+	+		+		
ПРН 20			+	+	+	+				+			+		+	+		+	+
ПРН 21													+	+			+		+
ПРН 22			+							+						+		+	+

МАТРИЦЯ

забезпечення програмних результатів навчання вибілковими компонентами освітньої програми
Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова

	ВК 1 (01-03)	ВК 2 (01-04)	ВК 3	ВК 4 (01-04)	ВК 5 (з іншої ОП)	ВК 5.01	ВК 5.02	ВК 5.03	ВК 6.01	ВК 6.02	ВК 6.03	ВК 7 (з іншої ОП)	ВК 7.01	ВК 7.02	ВК 7.03	ВК 8.01	ВК 8.02	ВК 8.03	ВК 9 (з іншої ОП)	ВК 9.01	ВК 9.02	ВК 9.03	ВК 10.01	ВК 10.02	ВК 10.03
ПРН 1	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 3	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 4				+							+									+					+
ПРН 5	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 6	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 7	+						+							+	+	+	+			+			+		+
ПРН 8	+	+				+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ПРН 9	+						+								+		+			+			+		+
ПРН 10	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ПРН 11	+			+		+	+		+	+			+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ПРН 12	+					+	+		+	+			+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+
ПРН 13	+			+			+								+	+	+						+		
ПРН 14	+	+		+		+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ПРН 15	+					+	+		+	+			+		+	+	+	+			+	+	+	+	
ПРН 16	+	+				+	+		+	+			+		+	+	+	+		+			+		+
ПРН 17	+			+		+	+		+	+			+	+	+		+	+		+			+		+
ПРН 18						+			+	+			+			+		+			+	+		+	
ПРН 19	+						+				+			+	+	+	+			+			+		+
ПРН 20	+	+		+		+	+		+	+			+		+		+	+		+	+	+	+	+	+
ПРН 21						+			+	+			+					+			+	+		+	
ПРН 22	+	+				+	+		+	+			+		+	+	+	+			+	+	+	+	

РЕЦЕНЗІЯ

на освітню програму

Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова
 рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
 ступінь вищої освіти: бакалавр
 галузь знань: 03 Гуманітарні науки
 спеціальність: 035 Філологія
 спеціалізація: 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська
 кваліфікація: бакалавр філології

Освітня програма здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня складена на належному фаховому рівні. Структура містить усі необхідні компоненти, а саме: профіль освітньої програми, інформацію про акредитацію, основний фокус та програмні компетентності. Чітко сформульовані характеристики освітньої програми. Укладачі визначили програмні компетентності, що охоплюють інтегральні, загальні та фахові компетенції. Здобутком програми є те, що чітко витримано баланс між усіма необхідними навчальними компонентами: навчальними дисциплінами, практикою та підсумковою атестацією. Зокрема, доцільно визначено співвідношення між обов'язковими компонентами та вибірковими компонентами освітньої програми. Варто наголосити, що дисципліни вільного вибору охоплюють широке коло можливих інтересів студентів. Вони сприятимуть поглибленню як професійної, так і наукової підготовки студентів.

Сильними сторонами рецензованої освітньої програми є великий вибір вибіркової частини компонентів ОП, що забезпечує якісніший та свідомий вибір здобувачами необхідних компетенцій з урахуванням сучасних запитів на ринку праці.

Розподіл кількості кредитів забезпечить належний рівень підготовки фахівців означеної галузі. Освітньою програмою логічно передбачено виробничу перекладацьку практику з перської мови, метою якої є вдосконалення фахових практичних навичок.

Програмні результати навчання корелюють із програмними компетентностями та чітко означені в тексті. При описі ресурсного забезпечення реалізації програми враховано характеристики кадрового, інформаційного та навчально-методичного забезпечення.

У розділі про форму атестації здобувачів вищої освіти подано інформацію про підсумкову атестацію. Логічною та виправданою є також матриця відповідності визначених програмою компетентностей дескрипторам НРК та матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми.

Загалом запропонована освітня програма Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова відповідає всім вимогам щодо забезпечення високого рівня підготовки фахівців за спеціальністю 035 Філологія та спеціалізацією 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська. Освітня програма цілком може бути запроваджена в освітній процес.

Рецензент
 доктор філологічних наук, доцент,
 завідувач кафедри мов і літератур
 Близького та Середнього Сходу
 Навчально-наукового інституту філології
 Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Олена МАЗЕПОВА

Підпис *Мазепоної* засвідчую.
 Секретар *Мазепоної*
 " 03 " 02 2023 р.

РЕЦЕНЗІЯ

на освітню програму

Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

ступінь вищої освіти: бакалавр

галузь знань: 03 Гуманітарні науки

спеціальність: 035 Філологія

спеціалізація: 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно)

перша – арабська

кваліфікація: бакалавр філології

Освітню програму Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова складено на високому фаховому рівні. Програма реалізується на факультеті східної і слов'янської філології КНЛУ і повністю враховує сучасний рівень підготовки фахівців вказаної галузі. Чітко визначені мета та характеристика освітньої програми.

У запропонованій програмі чітко витримано баланс між усіма необхідними навчальними компонентами: навчальними дисциплінами, практикою та підсумковою атестацією. Варто наголосити, що дисципліни вільного вибору охоплюють широке коло можливих інтересів студентів. Вони сприятимуть поглибленню як професійної, так і наукової підготовки студентів

У рецензованій освітній програмі чітко і правильно розподілено кількість кредитів, що забезпечить належний рівень підготовки фахівців означеної галузі. Відповідно до заявленої назви освітня програма передбачає проходження студентами перекладацької практики з арабської мови.

Освітня програма Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова містить чітко сформульовану мету, визначено основний фокус та орієнтацію, перспективи працевлаштування, загальні та фахові компетенції спеціальності, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми і матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми.

Загалом запропонована освітня програма відповідає всім вимогам щодо забезпечення високого рівня підготовки фахівців у царині перекладу за спеціальністю 035 Філологія та спеціалізацією 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська. Рецензована освітня програма може бути запроваджена в освітній процес.

Рецензент
доктор філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри германської і фіно-угорської філології
Київського національного лінгвістичного університету

Марія ШУТОВА

Мій підпис
Шутова М.О.
Директор ВК

Відгук
на освітню програму
Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.060 Східні мови та літератури
(переклад включно), перша – арабська

Структура і зміст ОП Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська, засвідчують розуміння розробниками актуальних проблем сучасної вищої освіти. Зазначені у програмі освітні компоненти відповідають запитам щодо підготовки фахівців спеціальності 035 Філологія. Викладена в програмі освітня та професійна підготовка майбутніх фахівців має прикладний характер, а її структура передбачає динамічне та інтегративне навчання. Цикли дисциплін загальної та професійної підготовки, представлені в освітній програмі, мають актуальний напрям, у межах якого можлива подальша професійна кар'єра здобувачів вищої освіти.

Загалом позитивно оцінюючи освітню програму першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, в якій передбачено реалізацію всіх необхідних ключових та професійних компетентностей, хотілося б звернути увагу гаранта ОП на декілька пропозицій щодо вдосконалення освітніх програм, які були висловлені експертною групою Національного Агентства (березень-квітень 2023 р.):

- вилучити ФК 15 з переліку позастандартних фахових компетентностей, оскільки він фактично дублює ФК 12, який входить до стандартних фахових компетентностей;
- до початку 2023-2024 н.р. перевірити і осучаснити списки рекомендованих джерел в робочих програмах навчальних дисциплін, оскільки списки рекомендованої літератури в РП за окремими ОК містять старі джерела;
- упродовж 2023-2024 рр. долучити НПП до стажувань в інших ЗВО та наукових установах як України, так і зарубіжних держав, оскільки професійний розвиток значної частини НПП обмежується курсами підвищення кваліфікації в КНЛУ;
- урізноманітнити форми популяризації принципів академічної доброчесності через активне залучення органів студентського самоврядування; перегляд контрольних заходів, використання ІТ-технологій.

На підставі викладеного, пропоную гарантові й проектній групі внести корективи до тексту освітньої програми в розділі переліку компетентностей випускника відкоригувати структурно-логічну схему та матрицю забезпечення програмних результатів навчання обов'язковим та вибірковим компонентам.

Відповідальна за акредитацію на факультеті
східної і слов'янської філології,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри східної і слов'янської філології
Київського національного лінгвістичного університету

Марина ОХРИМЕНКО

ВІДГУК
на освітню програму
Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальність 035 Філологія, спеціалізація 035.060 Східні мови та літератури
(переклад включно), перша – арабська

Запропонована освітня програма спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців-філологів, перекладачів, працівників, що мають необхідні знання для написання, перекладу, редагування як офіційних текстів, так і текстів інших жанрів і стилів, мають необхідні знання і навички для використання різноманітних технічних засобів та інноваційних технологій. Крім цього, здобувачі, які навчаються за вищезазначеною програмою отримують необхідну сукупність знань для успішного продовження навчання за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Структура і зміст ОП відповідають Стандарту вищої освіти для спеціальності 035 Філологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а також Стратегії розвитку Київського національного лінгвістичного університету на 2021-2025 рр.

Як завідувач кафедри східної і слов'янської філології пропоную внести корективи до тексту освітньої програми, а саме:

1. Змінити інформацію про склад проектної групи ОП, у зв'язку зі зміною одного з членів групи (відповідно до наказу № 36-о від 21.02.2022 р. замінити гаранта ОП к.ф.н. Лихошерстову М.Ю. на к.ф.н. Рибалкіна С.В., ввести до складу проектної групи ОП к.п.н. Бастуна М.В.)
2. Додати інформацію про стажування члена проектної групи ОП д.ф.н., проф. Рибалкіна В.С.
3. Оновити інформацію стосовно публікаційної активності всіх членів проектної групи.

Загалом вважаємо, що подана на розгляд освітня програма Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська розроблена науково-практичними працівниками кафедри східної і слов'янської філології за структурою і наповненістю виглядає логічною та раціональною та відповідає усім необхідним вимогам та заслуговує на подальшу реалізацію в освітній діяльності закладу вищої освіти.

Завідувач кафедри
східної і слов'янської філології
Київського національного
лінгвістичного університету
доктор філологічних наук, професор

Ольга ВАЛІГУРА

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітню програму

Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
факультету східної і слов'янської філології

Освітня програма **Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова** Спеціальності 035 Філологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету східної і слов'янської філології створена згідно Стандарту вищої освіти для зазначеної спеціальності. ОП структурно і послідовно описує досвід, запропонований до уваги здобувачів, надаючи їм максимально гнучку модель вибору власної індивідуальної освітньої траєкторії. Особливо звернемо увагу саме на вибіркові компоненти, котрі складають 38% від загального обсягу освітньої програми.

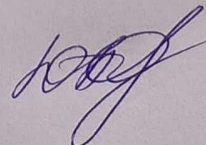
Запропонований перелік є унікальним, адже більшість дисциплін за вибором – оригінальні авторські курси викладачів, котрі знаються на обраній проблематиці, мають досвід практичної роботи та визнання у науковій спільноті. Так, зацікавлені студенти можуть вже з другого року навчання заглибитися в академічні проблеми філології на заняттях із дисциплін на кшталт: «Арабістика в Україні», «Грантові програми та академічна комунікація АЛМ», «Класична арабська лексикографія», «Методика роботи з арабськими філологічними текстами». На нашу думку позитивним є те, що велику увагу приділено роботі з текстом – створенню, редагуванню, перекладу, аналізу текстів. Це курси: «Основи художнього перекладу», «Основи теорії і практики перекладу», «Лексичні і граматичні труднощі перекладу», «Текстовий етикет в арабському (віртуальному) середовищі», «Основи перекладу економічних та юридичних текстів», «Проблеми та особливості перекладу медичних текстів» тощо. Врешті, здобувачі, котрі надають перевагу глибшому ознайомленню з окремими аспектами побутування арабської мови, знайдуть вирішення на лекціях та практичних заняттях із дисциплін: «Породи арабського дієслова», «Синтаксис арабської мови», «Арабська просодія та система аруду», «Єгипетський діалект арабської мови», «Сирійський діалект арабської мови», «Мова засобів масової інформації арабських країн», «Комерційна кореспонденція й основи ділового листування арабською мовою».

Єдиний і, на нашу думку, не критичний недолік вибіркових компонентів освітньої програми – відсутність достатньої кількості опублікованих україномовних підручників та посібників за авторством викладачів курсів. З огляду на те, що більшість дисциплін являють собою оригінальні авторські розробки, значна частина матеріалів не є загальнодоступною і надається студентам викладачем особисто. Для більшого заохочення здобувачів є сенс подумати про варіанти популяризації вже наявної інформації, можливо у рамках науково-популярних публікацій, заходів тощо.

У підсумку, студент-випускник освітньої програми **Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова** отримує всебічні базові знання і загальні компетенції, а також фахові предметні компетенції, котрі дозволяють йому/їй вирішувати практичні завдання та відповідати вимогам ринку праці.

Стейкгольдер:

Кандидат філологічних наук,
старший науковий співробітник
відділу Близького та Середнього Сходу
Інституту сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАНУ

Петрова Ю. І.

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітню програму

Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
факультету східної і слов'янської філології

Освітня програма **Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова** Спеціальності 035 Філологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету східної і слов'янської філології відповідає Стандарту вищої освіти для зазначеної спеціальності. Перелік обов'язкових та вибіркових компонентів освітньої програми передбачає всебічну підготовку фахівця, компетентного для роботи в ринкових умови України та світу. Як колишній випускник Київського національного лінгвістичного університету, котрий вивчав арабську мову на кафедрі східної філології факультету сходознавства (нині – факультет східної і слов'янської філології) у 2015-2019 рр., зазначу: освітня програма дозволяє підготувати студента до практичної роботи, що, зрештою, свідчить про її ефективність.

Виконуючи робочі обов'язки упродовж кількох років в Арабській Республіці Єгипет, позитивно відзначаю наявність в освітній програмі таких дисциплін як: «Єгипетський діалект арабської мови», а також аналогічний спецкурс просунутого рівня – обидві дисципліни пропонуються студентам на вибір із можливістю обрати також КЗВ «Сирійський діалект арабської мови» чи дисципліну з іншої категорії, на кшталт «Комерційна кореспонденція й основи ділового мовлення». Дисципліни викладаються із залученням носіїв мови та фахівців, що мають багатий теоретичний та практичний досвід роботи.

Принадно було би приємно бачити серед доступних на вибір курсів й інші діалекти арабської мови. Безпрецедентна економічна співпраця України з Єгиптом обумовлює інтерес студентів до діалекту цієї країни, тож відповідний курс в освітній програмі виглядає вдалим рішенням. Більше того, рівень взаємодії з арабським світом продовжує стрімко зростати, відтак українським студентам, мені здається, було би добре мати можливість обирати серед більшої кількості діалектів. Водночас побажання не є принциповим, адже, як показує практика, рівень підготовки дозволяє майбутньому випускникові, завдяки отриманій базі, самостійно, свідомо і системно, покращувати власну компетентність уже в робочих умовах.

В оновленій освітній програмі студентам також пропонується курс за вибором «Грантові програми та академічна комунікація АЛМ». Гадаю, дисципліна користуватиметься популярністю, адже академічна мобільність – це те, на що варто звернути увагу, оскільки її можливості безпосередньо впливають на зацікавленість здобувача в отриманні освіти за програмою **Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова**. Збільшення можливостей студентського обміну, участі у партнерських програмах з навчальними закладами арабських країн – напрямок, у якому слід працювати й далі.

Стейкхолдер:

Даниил ДУНДА, випускник КНЛУ 2019 р.,
перекладач Філії НАК «Нафтогаз України»
в Арабській Республіці Єгипет

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітню програму

Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
факультету східної і слов'янської філології

Освітня програма **Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова** Спеціальності 035 Філологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету східної і слов'янської філології розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти для зазначеної спеціальності: освітня програма містить усі необхідні для такого типу документації складові, узгоджені зі сформульованими цілями й завданнями навчального процесу. Змістовний бік освітньої програми є переконливим: пропонувані навчальні дисципліни сповна розкривають сутність актуальних завдань на кшталт багатoproфільної підготовки фахівців-філологів, компетентних перекладачів-арабістів.

Що стосується побажань, увагу слід звернути перш за все на розвиток і покращення у здобувачів практичних навичок перекладацької діяльності, роботи з комерційними документами, ведення документообігу українською та іноземними мовами. Відповідні дисципліни наявні у переліку обов'язкових компонентів освітньої програми, це: «Практичний курс перекладу (арабська і українська мови)», «Усний двосторонній переклад (арабська і українська мови)» та перекладацька практика. Проте, на нашу думку, не завжди після опанування згаданих дисциплін студент дійсно має достатній рівень підготовки для практичної роботи.

Згадана ремарка не є критичною, оскільки частково нестача зазначеного матеріалу компенсується вибірконими дисциплінами освітньої програми, а саме курсами: «Основи художнього перекладу», «Основи теорії і практики перекладу», «Лексичні і граматичні труднощі перекладу», «Комерційна кореспонденція й основи ділового листування арабською мовою», «Текстовий етикет в арабському (віртуальному) середовищі» тощо. На нашу думку, така гнучкість і наявна можливість вибудувати особисту освітню траєкторію є однозначним плюсом освітньої програми **Арабська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова**.

Отримані на заняттях навички є фундаментом, наріжним каменем підготовки фахівця, проте їх не буде достатньо без реального закріплення шляхом вирішення прикладних завдань. Для цього студенти проходять перекладацьку практику, якість котрої безпосередньо впливає на професійне становлення випускника. Наше побажання, відповідно, полягає у підтриманні та розширенні переліку баз та організацій, де студенти матимуть змогу проходити перекладацьку практику. Позитивно відзначимо роль Центру арабської мови і культури (ауд. 601), де студенти працюють з літературою, джерелами, іншими інформаційними матеріалами, проводять зустрічі та іншого роду заходи, спрямовані на розвиток навичок перекладацької, наукової та культурно-патріотичної діяльності.

Стейкголдер:

Черноног Оксана

перекладач Філії НАК «Нафтогаз України» в
Арабській Республіці Єгипет, з визначенням робочого
місця в компанії-операторі "Petrosannan Company"

